

Förslag till
operativt program för lokalt ledd utveckling inom Regionala
utvecklingsfonden och Socialfonden 2014-2020

Innehåll

1	Strategi för det operativa programmets bidrag till unionens strategi för smart och hållbar tillväxt för alla och för att uppnå ekonomisk, social och territoriell sammanhållning.....	5
1.1	Strategi för det operativa programmets bidrag till unionens strategi för smart och hållbar tillväxt för alla och för att uppnå ekonomisk, social och territoriell sammanhållning.....	5
1.2	Motivering för fördelning av medel	13
2	Prioriterade områden.....	15
2.1	Beskrivning av prioriterade områden andra än tekniskt stöd	15
2.2	Tekniskt stöd (TA)	29
3	Finansieringsplan	32
3.1	Medel per fond och belopp för resultatreserven.....	32
3.2	Finansiering för det operativa programmets hela programperiod uppdelat per prioriterat område	32
4	Det integrerade tillvägagångssättet vid territoriell utveckling	36
4.1	Lokalt ledd utveckling.....	36
4.2	Hållbar stadsutveckling	36
4.3	Integrerad territoriell investering.....	36
4.4	Bestämmelser för interregionala och transnationella åtgärder inom de operativa programmen, där stödmottagarna finns i mer än en medlemsstat.....	36
4.5	De enligt programmet planerade insatsernas bidrag till makroregionala strategier och havsområdesstrategier, enligt de behov för programområdet som fastställts av medlemsstaten	37
5	Särskilda behov i geografiska områden med störst fattigdom eller hos målgrupper som är särskilt utsatta för diskriminering eller utestängning	38
6	Särskilda behov i områden med allvarliga och permanenta, naturbetingade eller demografiska nackdelar	39
7	Myndigheter och organ med ansvar för förvaltning, kontroll och revision samt relevanta parter roll	40
7.1	Relevanta myndigheter och organ	40
7.2	De relevanta parternas engagemang.....	40
8	Samordning mellan fonderna EJFLU, EHFF och andra finansieringsinstrument på unionsnivå och nationell nivå samt EIB.....	43
9	Förhandsvillkor	47
9.1	Förhandsvillkor	47
10	Minskning av den administrativa bördan för stödmottagarna	49
11	Horisontella kriterier	51
11.1	Hållbar utveckling	51
11.2	Miljö och klimat	52
11.3	Likabehandling och icke-diskriminering.....	52

11.4	Jämställdhet mellan kvinnor och män	54
12	Separata delar	55
12.1	Relevanta parter som deltar i utarbetandet av programmet.....	56

1 Strategi för det operativa programmets bidrag till unionens strategi för smart och hållbar tillväxt för alla och för att uppnå ekonomisk, social och territoriell sammanhållning

1.1 Strategi för det operativa programmets bidrag till unionens strategi för smart och hållbar tillväxt för alla och för att uppnå ekonomisk, social och territoriell sammanhållning

1.1.1 Beskrivning av det operativa programmets strategi för att bidra till unionens strategi för smart och hållbar tillväxt för alla och för att uppnå ekonomisk, social och territoriell sammanhållning

Utmaningar som kan riktas till mottagare på lokal nivå

Europa 2020

Strategin för Europa 2020 lyfter fram tre prioriteringar som centrala för utveckling och tillväxt i Europa under den kommande sjuårsperioden.

- Smart tillväxt; utveckla en ekonomi baserad på kunskap och innovation.
- Hållbar tillväxt; främja en resurseffektivare, grönare och konkurrenskraftigare ekonomi.
- Inkluderande tillväxt (tillväxt för alla); stimulera en ekonomi med hög sysselsättning och med social och territoriell sammanhållning.

Prioriteringarna beskrivs som sammanhängande, där en insats inom ett område får en positiv inverkan på utvecklingen inom ett annat. Som vägvisare anger strategin mål inom fem övergripande områden¹ (se tabell 1).

Sett på hela Sverige är målsättningarna i Europa 2020 relativt nära att nås eller har redan uppnåtts. Utöver det har svenska riksdagen beslutat om egna och högre mål för politiken fram till 2020 inom vissa områden. Utsläppen i den icke handlande sektorn ska minska med 40 procent till 2020 jämfört med 1990 års nivå. Minst 50 procent av energianvändningen ska komma från förnybara energikällor och energiintensiteten i BNP ska vara 20 procent lägre 2020 jämfört med 2007.

Alla delar av Sverige kan bidra till att nå dessa mål. Det finns dock regionala och framförallt lokala skillnader i hur de kan bidra till det. De lokala skillnaderna med de olika förutsättningarna behöver bemötas på lokal nivå och inkludera den lokala befolkningen och det lokala engagemanget.

---

¹ Europe 2020 – A strategy for smart, sustainable and inclusive growth, Communication from the Commission, COM(2010)2020, 3/3/2010.

Tabell 1: Sammanställning av målen i Europa 2020 och Sveriges nationella mål. Av tabellen framgår också att det är flera mål som Sverige redan har nått.

	5 Mål	EU-mål 2020	Sverige – mål 2020	Nuläge Sverige
Smart Tillväxt	<i>Sysselsättning</i> Andel av befolkningen i arbete i åldern 20- 64 år	75 %	Väl över 80 %	80 %
	<i>Utbildning</i> Minska andelen elever som lämnar skolan i förtid Öka avslutad högre utbildning bland 30-34 åringar	10 %	10 %	6,6 %
		40 %	40 - 45 %	47,5 %
Hållbar tillväxt	<i>Energi & klimat</i> Minskade utsläpp av växthusgaser	20 %	40 %	17 %
	Andel förnybar energi	20 %	50 %	47,9 %
	Ökad energieffektivitet	20 %	20 %	Jämförelsetal saknas
Inkluderande tillväxt	<i>Social delaktighet</i>	20 miljoner färre fattiga	Minska andelen individer utanför arbetsmarknaden till väl under 14 %	Ca 13 %

Olika förutsättningar kräver lokala lösningar

Precis som det finns skillnader och olika förutsättningar i olika delar och regioner i Sverige, finns dessa skillnader även på lokal nivå. Detta gäller faktorer som demografi, näringslivsstruktur, inkomster, arbetslöshet, infrastruktur och liknande. Adresserar regionalfondsprogrammen och de regionala handlingsplanerna för socialfonds-, landsbygds- och havs- och fiskeriprogrammet dessa olikheter på regional nivå har lokalt ledd utveckling möjlighet att stödja utveckling av anpassade lösningar på lokal nivå.

Dessa olikheter och krav på anpassade lösningar blir tydligast i jämförelsen mellan norra och södra Sverige, företrädesvis Skåne och Norrbotten. Tillgänglighet till infrastruktur, världsmarknader, köpkraft, arbetskraft, kompetens etc. är helt olika och även krav och efterfrågan på dessa faktorer är olika: Skåne-regionen har tillgång till hela Öresundregionen och Köpenhamn som arbetsmarknad och tillväxtregion och kräver åtgärder mot en låg produktivitet och låg sysselsättningsgrad.² Norrbotten å sin sida har större behov av en relativ kortsiktig anpassning till en storskalig gruvnäring och mer långsiktiga och hållbara utmaningar som möjliggör en alternativ utveckling som ger fler ben att stå på. På lokal nivå skiljer detta ytterligare, beroende om man tittar på en stad eller landsbygd.

I Sverige går urbaniseringen i en relativ snabb takt. Detta ställer inte bara stora krav på en hållbar stadsutveckling, vilken regionalfonden i allmänhet och regionalfondsprogrammen i synnerhet kan adressera, det har också betydelse för de lokala landsbygds- och glesbygdsområdena vars kommuner och civilsamhällen behöver hantera befolkningsminskning och anpassa sin infrastruktur och service till ett mindre befolkningsunderlag. Nya, innovativa lösningar för lokalsamhällen efterfrågas som kan dämpa de negativa effekterna och öka deras attraktivitet. Denna stad-land-skillnad finns såväl i norr som i söder.

² Regionalfondsprogrammet Skåne och Blekinge

Ekonomisk utveckling och lokalt näringsliv

Som ett litet exportberoende land påverkas den nationella ekonomin i hög utsträckning av förändringar i vår omvärld. På grund av det fortsatt osäkra läge som råder på flera av Sveriges exportmarknader förväntas tillväxten för exportföretagen bli svag under de närmaste åren. Till följd av det har utvecklingen på den svenska arbetsmarknaden varit svag. I förhållande till historiska noteringar har andelen arbetslösa under en längre tid legat på en relativt hög nivå. Ungdomar och utrikesfödda har särskilt svårt att etablera sig på den svenska arbetsmarknaden.

Även om den ekonomiska utvecklingen har varit relativt fördelaktig, delar Sverige flera av de utmaningar som övriga Europa står inför. Det finns tydliga behov av strukturförändrande insatser för att ta sig an klimat- och miljöutmaningarna samtidigt som näringslivets konkurrenskraft uppmuntras och på så vis lägga grunden för en hållbar tillväxt. De utmaningar som Sverige står inför är framförallt de regionala och lokala skillnaderna i utvecklingen i ekonomin och på arbetsmarknaden och där sammanhållningspolitiken har särskilt stor betydelse. Den politik för tillväxt och sysselsättning som EU lagt fast i Europa 2020 utgör en central del i det arbete som mellan 2014–2020 kommer att bedrivas för hållbar tillväxt och utveckling även på lokal nivå.

De nödvändiga strukturförändringar blir särskilt märkbara i de mikro- och småföretag som inte har egna utvecklingsavdelningar och som behöver stöd och hjälp. Framförallt gäller detta det lokala näringslivet utanför de starka tillväxtområdena som förutom konjunktursvängningar även behöver hantera utmaningar som den begränsade tillgången till rätt kompetens, långväga transporter, pensionsavgångar och generationsskiften.

Med tanke på detta har samarbete och fungerande företagsnätverk en mycket stor betydelse, inte minst på landsbygden och med den lokala offentliga sektorn som stöd. Eftersom lokalt ledd utveckling och leadermetoden bygger på ett starkt samarbete mellan företag och det övriga samhället är denna metod en välkommen möjlighet för näringslivet och civilsamhället att tillsammans hitta lösningar för bygden man lever i och för företagets konkurrenskraft och utveckling. I slutändan har detta också effekter på arbetsmarknaden och på antalet sysselsatta.

Att ta tillvara på lokala förutsättningar är en av de stora möjligheterna för mikro- och småföretag att konkurrera på en globaliserad marknad. Dessa lokala förutsättningar spelar även en viss roll i de regionala programmen och handlingsplanerna och har på sina håll kunnat bilda kluster eller liknande nätverk. För dessa samarbeten på lokal nivå kan lokalt ledd utveckling och det lokala partnerskapet vara en given plattform och erbjuda stöd.

Utmaningar på den lokala arbetsmarknaden

Sverige står inför långsiktiga utmaningar som följer av den demografiska utvecklingen. I vissa delar av landet kan kompetens- och arbetskraftsbrist förutses. Utvecklingen förstärks av flytt- och etableringsmönster där bland annat ungdomars, särskilt unga kvinnors, tendens att flytta till storstadsregionerna innebär att medelåldern och försörjningsbördan ökar betydligt snabbare utanför storstadsområdena. Samtidigt riskerar i delar av landet utbildningsnivån sjunka. Lokala förutsättningar spelar en stor roll för att hitta lösningar i detta komplexa sammanhang som skiljer sig mellan olika delar av landet. Där kan lokala och innovativa lösningar bidra till att motverka de, för den lokala bygden, negativa effekterna.

Kvinnor och män deltar på arbetsmarknaden i nästan samma utsträckning, men i olika yrken och sektorer. Könsuppdelningen på den svenska arbetsmarknaden förstärker utmaningarna som följer av den demografiska förändringen, i synnerhet utanför storstäderna. Mot bakgrund av denna utveckling är det viktigt att få nya verktyg att säkra konkurrenskraften och kompetensen i det lokala näringslivet och då även välfärden för kommande generationer. För det lokala samhället krävs ökade möjligheter och verktyg för att kunna ta tillvara på den kompetens och den arbetskraft som finns lokalt och för att vara attraktiv för inflyttning och kompetensutveckling.

Den långsiktiga utmaningen förstärks av effekterna från den finansiella krisen. En svag efterfrågan på arbetskraft drabbar särskilt unga, kvinnor och män födda utanför EU och personer med funktionsnedsättningar som påverkar arbetsförmågan. Risken är påtaglig att många personer i dessa grupper hamnar allt längre från arbetsmarknaden och får svårt att komma tillbaka när efterfrågan förändras. Denna efterfråga är starkt beroende av lokala förutsättningar, entreprenörer och kluster.

Ram för insatser inom lokalt ledd utveckling

Insatser inom detta program ska bidra till att uppnå de mål som är satta i den europeiska visionen Europa 2020. De ska också bidra till att uppnå de fondgemensamma målen.

Ett gemensamt program för lokalt ledd utveckling i programperioden 2014 – 2020

Lokalt ledd utveckling har utvecklats under många års tid inom Leader som idag är del av landsbygdsprogrammet, det vill säga jordbruksfonden för landsbygdens utveckling (EJFLU). Genom leadermetoden samlas lokala representanter från föreningar, företag och kommuner för att tillsammans arbeta med landsbygdsutveckling. Ett lokalt partnerskap, LAG, fattar beslut om vilka projektansökningar som ska prioriteras. Prioriteringen görs utifrån en gemensam utvecklingsstrategi. Inom fiskeriprogrammet (EFF) har denna metod funnits i de så kallade fiskeområdena och ingår nu i havs- och fiskeriprogrammet (EHFF).

Inför programperioden 2014–2020 har Sverige valt att tillämpa lokalt ledd utveckling även i regional- och socialfonden. De sistnämnda fonderna programmeras gemensamt inom detta operativa program.

Funktionella områden och administrativ kapacitet

Både utvärdering av genomförandet av Leader 2007–2011³ och halvtidsutvärderingen av Axel 4⁴ visar på vikten av att kunna ha tillräcklig administrativ kapacitet i varje leaderområde. Detta för att bland annat hantera mobilisering, information, ansökningar, partnerskap (LAG) samt uppföljning och stöd till pågående projekt för ett effektivt genomförande.

---

³ genomförandet av Leader 2007-2011. Rapport Jordbruksverket februari 2012, OVR251

⁴ Axel 4 – utvärdering av Leader. SLU Sveriges lantbruksuniversitet

Utvärderingarna visar att många projektägare i Leader är ovana i projekt- och stödhanteringen, och genom den närvaro och kompetens som personalen på leaderkontoren kunde erbjuda stärktes många projekt. Ett system där behovet av tillräcklig personal på alla nivåer av programmets genomförande betonades. Personalen på leaderkontoren tillsammans med LAG måste kunna arbeta med mobilisering, projektutveckling och att skapa nätverk.

De lokala strategierna som bäst bidrar till att uppnå målen inom respektive program och har god administrativ kapacitet ska prioriteras. Områdena bör utformas så att de är funktionella och har strukturella gemensamma förutsättningar. Då kan det skapas goda förutsättningar att arbeta enligt leadermetoden och skapa det mervärde som leadermetoden ska åstadkomma jämfört med mer toppstyrt genomförande. Europeiska revisionsrätten skriver i sin rapport om Leader⁵, att det är viktigt att kunna frigöra resurser för att arbeta med det strategiska metodarbetet och att de administrativa kostnaderna minskar. Avvägning bör göras mellan å ena sidan kritisk massa och skalfördelar och å andra sidan områdets lokala förutsättningar, dess identitet och hur pass väl det hänger samman ekonomisk, strukturellt och kulturellt.

Genom att samordna flera fonder inom samma strategi kan grupperna arbeta strategiskt över hela området mot målen i alla fonderna vilket skapar synergieffekter och kompetterar insatserna, samt gör administrationen mer effektiv.

Samordning mellan ESI-fonderna

I Sverige används lokalt ledd utveckling i alla ESI-fonder. Jordbruksverket är förvaltningsmyndighet för alla operativa program som omfattar lokalt ledd utveckling. Fonder har därigenom en tät samverkan och samordning mellan sig och hanteras lika. Den fondgemensamma förordningen (1303/2013) är grundläggande för detta arbete. Samordning mellan ESI-fonder beskrivs mer utförligt i avsnitt 8.

Programmets utformning och innehåll

Under perioden 2014–2020 kommer Sverige att tillämpa lokalt ledd utveckling inom samtliga fyra ESI-fonder dvs. landsbygdsfonden, havs- och fiskerifonden, regionalfonden samt socialfonden. De lokala utvecklingsgrupperna kommer därmed att ha möjlighet att utveckla fondintegrerade lokala utvecklingsstrategier som omfattar åtgärder från samtliga fonder. Detta ger möjlighet att få bredare strategier, en större helhetssyn i strategin samt möjlighet att involvera en större bredd av aktörer vid utformandet och genomförandet av strategin. De lokala utvecklingsgrupperna väljer själva vilka fonder de vill använda för att genomföra sin strategi.⁶

Detta program erbjuder möjligheter och verktyg för utveckling av lokalt anpassade metoder, det lokala näringslivet och det lokala civilsamhället och kompletterar därmed de regionala

---

⁵ Europeiska revisionsrättens särskild rapport 5, 2010, Genomförande av leadermodellen för landsbygdsutveckling

⁶ Partnerskapsöverenskommelsen, Sverige, 2014-04-10

och nationella program inom regionala utvecklingsfonden och socialfonden. Detta är ett av tre program som reglerar lokalt ledd utveckling. Lokalt ledd utveckling inom EJFLU och EHFF beskrivs som delar i respektive operativt program.

Att kunna erbjuda ett forum och stöd för att utveckla lokalt anpassade och innovativa lösningar har varit en central utgångspunkt vid utformning av detta program. Programmet sätter vissa ramar när det gäller den tematiska avgränsningen, men framförallt beskriver programmet en metod för lokal utveckling som kompletterar det regionala utvecklingsarbetet med stöd inom olika tematiska områden och efter de lokala behoven.

Detta program omfattar enbart den lokalt ledda utvecklingen inom den regionala utvecklingsfonden och socialfonden. Den strategiska inriktningen av detta program är att komplettera de insatser som genomförs i regionalfondsprogrammen och i socialfondsprogrammet samt att kunna skapa synergieffekter för den lokalt ledda utvecklingen i landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet. I programmet är det viktigt att göra en utveckling möjligt som styrs av det lokala engagemanget och som kan komplettera det regionala perspektivet. På grund av de lokala strukturerna och beroende på bildandet av lokala utvecklingsområden, det vill säga leaderområden, fungerar programmet även regionöverskridande och möjliggör samarbete mellan regioner på lokal nivå.

Programmet består av två prioriterade områden.

1. Regionalfonden: Främja lokal utveckling genom ökat entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag.
2. Socialfonden: Främja lokal utveckling genom att stärka individers ställning på arbetsmarknaden och bidra till att förenkla övergångarna till arbete för personer som står långt från arbetsmarknaden.

Programmet ska medföra mervärden för det lokala tillväxtarbetet, den lokala arbetsmarknaden och kompetensförsörjning för människor och det lokala förenings- och näringslivet, samt främja företagande. Detta är utgångspunkten för programmets inriktning inom tematiskt mål 9. Trots att Lokalt ledd utveckling finns inom detta tematiska mål kan Lokalt ledd utveckling finansiera insatser som ligger i investeringsprioriteringar inom andra tematiska mål.

Tematiskt mål 9, Främja social inkludering och bekämpa fattigdom

Detta program för regionala utvecklingsfonden och socialfonden berör endast tematiskt mål 9, Främja social inkludering och bekämpa fattigdom och diskriminering, i respektive fond.

Lokalt ledd utveckling i ERUF

Programeras under investeringsprioritering 9d – *investera i samband med gemenskapssledda lokala utvecklingsstrategier* (artikel 5.9 d, 1301/2013).

Förordningen pekar ut denna investeringsprioritering för lokalt ledd utveckling.

Lokalt ledd utveckling i ESF

Programeras under investeringsprioritering *Lokalt ledda strategier för lokal utveckling* (artikel 3.1 b vi, 1304/2013).

Förordningen pekar ut denna investeringsprioritering för lokalt ledd utveckling.

1.1.2 Motivering till valet av tematiska mål och motsvarande investeringsprioriteringar som gäller partnerskapsöverenskommelsen, och som bygger på att man fastställt regionala och i tillämpliga fall nationella behov, inklusive sådana behov som fastställts i relevanta landsspecifika rekommendationer, antagna i enlighet med artikel 121.2 i EUF-fördraget, och relevanta rådsrekommendationer, antagna i enlighet med artikel 148.4 i EUF-fördraget, och med hänsyn till förhandsbedömningen

Enligt partnerskapsöverenskommelsen sorterar lokalt ledd utveckling under tematiskt mål 8 och 9 men bidrar till måluppfyllelse inom alla prioriteringar.

Detta nationella program för lokalt ledd utveckling inom regionala utvecklingsfonden och socialfonden berör endast tematiskt mål 9.

De lokala utvecklingsgrupperna kommer därmed att ha möjlighet att utveckla fondintegrerade lokala utvecklingsstrategier som omfattar åtgärder från samtliga fonder. Detta ger möjlighet att få bredare strategier, en större helhetssyn i strategin samt möjlighet att involvera en större bredd av aktörer vid utformandet och genomförandet av strategin. Flerfondsstrategier använder sig av en samordnande fond, så kallad lead fund. Inom ramen för de lokala utvecklingsstrategierna genomförs projekt och företagsstöd. Företagsstöd kan endast ges i form av mikroströd. Principen är att ett projekt bara kan finansieras av en fond.⁷

---

⁷ Partnerskapsöverenskommelsen, Sverige, 2014-04-10.

Tabell 2: Motivering för valet av tematiska mål och investeringsprioriteringar.

Valt Tematiskt mål	Vald Investeringsprioritering	Motivering för valet
9. Främja social inkludering och bekämpa fattigdom	ERUF: investera i samband med gemenskapsledda lokala utvecklingsstrategier	För LLU inom ERUF är investeringsprioriteringen given i förordning
	ESF: lokalt ledda strategier för lokal utveckling.	För LLU inom ESF är investeringsprioriteringen given i förordning

1.2 Motivering för fördelning av medel

Den svenska regeringen har beslutat att lokalt ledd utveckling för regionalfonden och socialfonden under programperioden 2014–2020 ska genomföras i ett separat operativt program. För ERUF har det från fonderna totalt avsatts 8,5 Meuro och för ESF 8,35 Meuro. Fyra procent av respektive fondbudget avsätts för tekniskt stöd. Resterande del avsätts för ett prioriterade område per fond. I denna del ingår även eventuellt stöd för förberedelser och strategiskrivning (förberedande stöd), samarbetsåtgärden och drift (administration och ledning) enligt förordning 1303/2013, artikel 35.1a. Detta kan bli aktuellt i de fall där det planeras för, och/eller genomförs strategier med enbart ERUF eller ESF eller dessa båda fonder tillsammans i en gemensam strategi. Om det planeras och genomförs integrerade strategier där EJLFU ingår kommer i regel EJFLU väljas som samordnande fond (lead fund) och stå för kostnader inom förberedande stöd och drift.

Medel från ERUF och ESF kan i huvudsak ses som komplement till insatser som görs inom landsbygdsprogrammet (EJFLU), men det kan även uppnå synergieffekter med insatser inom havs- och fiskeriprogrammet (EHFF) vars medelsfördelning framgår av dessa båda program.

Tabell 3: Översikt över investeringsstrategin för det operativa programmet.

Prioriterade område	Fond	Unionens stöd (källa PÖ)	Andel av unionens sammanlagda stöd till det operativa programmet	Tematiskt mål	Investeringsprioriteringar (IP)	Specifika mål för investeringsprioriteringen	Gemensamma och programspecifika resultatindikatorer för vilka ett mål har fastställts
1 Främja lokal utveckling genom ökat entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag.	ERUF	8 504 984	50,45 %	9. Främja social inkludering och bekämpa fattigdom	9.d investera i samband med gemenskapsledda lokala utvecklingsstrategier	Fler arbetstillfällen till följd av beviljade stöd.	Antal arbetstillfällen (årsarbetskraft)
2. Främja lokal utveckling genom att stärka individers ställning på arbetsmarknaden och öka övergångarna till arbete för personer som står långt från arbetsmarknaden	ESF	8 350 000	49,55%	9. Främja social inkludering och bekämpa fattigdom	vi) lokalt ledda strategier för lokal utveckling.	Tillämpa och utveckla metoder som bidrar till att unga, kvinnor och män som står långt från arbetsmarknaden utvecklas och kommer i arbete eller kommer närmare arbetsmarknaden.	Antal deltagare i projekt

2 Prioriterade områden

2.1 Beskrivning av prioriterade områden andra än tekniskt stöd

2.1.1 Prioriterat område 1. Främja lokal utveckling genom ökat entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag.

2.1.1.1 Investeringsprioritering 9 d: Investera i samband med gemenskapsledda lokala utvecklingsstrategier

2.1.1.2 Specifika mål för investeringsprioriteringen och förväntade resultat

Prioriterat område 1 består enbart av investeringsprioritering 9 d – *Investera i samband med gemenskapsledda lokala utvecklingsstrategier* under tematiskt mål 9 i ERUF.

Stöd ifrån detta prioriterade område är tematiskt koncentrerade och ska i första hand gå till projekt och investeringar som har allmänt fokus på näringslivsutveckling, entreprenörskap, smart och hållbar tillväxt, samt till främjande insatser som stärker den lokala ekonomins och det lokala näringslivets konkurrenskraft och hållbarhet. Horisontella kriterier som miljö och jämställdhet ska beaktas vid urval av projekt.

Utifrån en kombination av denna tematiska koncentration och de horisontella kriterierna skulle exempel på temaområden där detta prioriterade område kan göra nytta vara att främja företagande inom miljöteknik, förnybar energi, energieffektivisering och grön omställning, men även exempelvis kvinnligt företagande.

I de flesta leaderområden lär det vara angeläget att kunna stödja företagare och organisationer i alla utvecklingsfaser: Från idé/uppfinning till utveckling, investering, saluföring/marknadsföring och export till generationsskifte i företaget. En viktig del i det kan vara exempelvis att etablera och stärka länkar mellan det offentliga, forskning och lokala mikro- och småföretag.

Det prioriterade området ska komplettera de stöd som ges av de regionala regionalfondprogrammen och på så sätt understödja det regionala utvecklingsarbetet. Detta förutsätter samordning och avstämning av den lokala utvecklingsstrategin i området med de relevanta regionala och tematiska utvecklingsstrategierna (exempelvis besöksnärringsstrategi). Genom samstämmighet av dessa strategier förväntas större effekt och genomslagskraft av sammanhållningspolitiken och en starkare band mellan det regionala och det lokala utvecklingsarbetet.

Både företags- och projektstöd kan ges. Skillnader mellan dessa stödformer är att företagsstöd kommer ett eller ett fåtal företag till del. Den direkta nyttan hamnar på det enskilda företaget. För att beakta de nationella statsstödsreglerna och för att undvika snedvridning av konkurrensen på marknaden utformas detta stöd som ett mikrostöd. Vid projektstöd kommer nyttan med projektet flera aktörer till del och är därför av mer förutsättningsskapande karaktär.

Privat medfinansiering kan ingå i enskilda projekt. Den visar, framförallt i projekt, på lokalt engagemang och att de inblandade aktörerna står bakom projektet. Privat medfinansiering är ett krav för mikrostödet till investeringar i enskilda företag.

Specifikt mål: Sysselsättningen ökar i mikro- och småföretag och antal företag ökar

Resultatet av insatserna i detta prioriterade område är i slutändan antalet sysselsättningstillfällen som insatserna har skapat. Detta är det grundläggande målet för detta prioriterade område.

För att nå målet behövs både etablering av nya företag och utveckling av befintliga företag. Entreprenörskapstraditionen är olika i Sverige och behöver stärkas ytterligare bland unga, kvinnor och utrikesfödda för att skapa fler nya och växande företag samt att skapa förutsättningar för nya företagare att ta över företag i samband med generationsskiftet. Utgångspunkten är att stödja företag som ingår i lokala eller branschvisa samarbeten och som därigenom bidrar till klusterinitiativ och andra initiativ som bidrar till lönsamma och konkurrenskraftiga företag och arbetsplatser. Även materiella och immateriella investeringar kan ges till enskilda företag genom mikrostödet som har direkt påverkan på antalet arbetsplatser och säkra entreprenörens sysselsättning.

Tabell 4: Programspecifika resultatindikatorer per specifikt mål.

ID	Indikator	Måttenhet	Regionkategori	Utgångsvärde	Basår	Målvärde (2023)	Uppgiftskälla	Rapporteringsfrekvens
	Antal nya sysselsättningstillfällen	Antal anställda och företagare omräknat till heltidstjänster	Mer utvecklade regioner	0	2014	150	Slutrapport	Löpande

2.1.1.3 Aktiviteter som kan få stöd inom investeringsprioriteringen

Stöden prioriteras av den lokala aktionsgruppen (LAG) i enlighet med den lokala utvecklingsstrategin som ska återspegla utvecklingsbehovet i leaderområdet. Det är de lokala behoven och engagemanget som styr vilken typ av projekt och vilka projektidéer som lämnas in för bedömning. Dessutom har LAG möjlighet att konkretisera vissa av punkterna nedan när det gäller exempelvis målgrupper, prioriterade geografiska områden inom den lokala utvecklingsstrategin eller horisontella kriterier.

Stöd från denna investeringsprioritering omfattar enligt artikel 35, 1303/2013:

- Förberedande stöd (strategiskrivning)
- Genomförande av insatser inom den lokalt ledda utvecklingsstrategin
- Förberedelser och genomförande av samsarbetsverksamhet med projekt i andra leaderområden.
- Löpande administrativa kostnader och ledningsfunktioner (drift)

Exempel på aktiviteter som kan stödjas inom genomförandeinsatser:

- Främjar, etablerar och investerar i nya verksamheter
- stödjer blivande företagare i startskedet genom riktade insatser som matchar branschens behov i olika typer av företag.
- stödjer bildande och vidareutveckling av lokala nätverk och kluster.
- ökar företagets tillgång till kompetens och konkurrenskraft genom ökade samarbeten och system för rekrytering.
- förbättrar näringslivsklimatet genom förbättrat samarbete mellan näringslivet, forskning eller offentliga aktörer
- verkar för jämställdhetsintegration i befintliga företagsnätverk och i offentliga organisationer som genomför näringslivsstödjande insatser
- stödjer företagarens utveckling genom materiella och immateriella investeringar.
- företagande som skyddar, främjar och utvecklar natur- och kulturarvet.
- ökar företagarens kompetens att anställa fler unga, kvinnor och människor med utländsk bakgrund.
- Insatser som leder till att nya produkter kan komma ut på marknaden

Huvudsakliga målgrupper

Huvudsakliga målgrupper befinner sig inom det lokala utvecklingsområdet och är exempelvis mikroföretag och småföretag i utvecklingsområden, potentiella entreprenörer, företagsfrämjande organisationer, samhällsorganisationer och kommuner.

Geografiska områden

Leaderområden väljs ut av en urvalskommitté utifrån den lokala utvecklingsstrategin⁸ som bifogas i ansökan om att bilda leaderområde. Leaderområden kan bildas i hela programområdet (Sverige). Stöd från detta program är bara möjligt om det har en direkt nytta för området och bidrar till att uppfylla målen i strategin.

Det är möjligt att inom ett leaderområde och inom en lokal utvecklingsstrategi att fokusera insatser från programmet så att insatserna koncentreras på områden som har ett ökat behov.

Stödmottagare

Exempel på stödmottagare är företag, kommuner, föreningar, organisationer samt offentliga aktörer som är verksamma i det aktuella området.

Horisontella kriterier

Horisontella kriterier som miljö och jämställdhet ska beaktas vid urval av projekt. Entreprenörskapsstödande insatser samt stöd för att starta nya och utveckla befintliga företag bör utformas på ett sätt som gör företagandet mer miljödrivet, energisnålt, jämställt och jämlikt. Utrikesföddas företagande bör vara en viktig grund att beakta för att skapa ökad mångfald i företagandet och ökade utvecklingsmöjligheter i leaderområdena. När det gäller såväl jämställdhet som mångfald är det viktigt att stötta etableringar av företag och entreprenörskapsviljan på ett sådant sätt att det inte förstärker näringslivsstrukturen i en segregeringande riktning. Läs också om horisontella kriterier i kapitel 11.

2.1.1.4 Vägledande principer⁹ för urval av insatser

Insatser, det vill säga projekt- och företagsstöd, prioriteras och väljs ut av LAG. LAG etablerar själva en urvalsprocess och urvalskriterier som gäller i respektive utvecklingsstrategi och som ska utformas efter lokala förutsättningar och enligt de krav som formuleras i den gemensamma förordningen.¹⁰ Utöver de krav som finns i denna förordning kommer det att finnas lokala kriterier och principer för urval av insatser. Följande är exempel på

---

⁸ 1303/2013

⁹ Observera att detta inte är urvalskriterier

¹⁰ 1303/2013

sådana specifika principer. Alla principer behöver inte uppfyllas i varje projektansökan, men en koppling till strategins mål måste säkerställas.

- Insatsen är innovativ och utvecklar nya metoder.
- Projektet adresserar de horisontella kriterierna, hållbar utveckling, jämställdhet, likabehandling och miljö utifrån dess möjligheter att generera smart och hållbar tillväxt. Utgångspunkten är att projekten behöver förhålla sig till de värden som jämställdhet, mångfald och miljö kan bidra med för att nå de mål som är satta i den lokala utvecklingsstrategin.
- Har en förankring hos näringslivet.
- Projekt som bidrar till EUs strategi för Östersjöregionen
- Har en tydlig effekt på näringslivets förutsättningar och konkurrenskraft.
- Främjar entreprenörskap och stimulerar bildande av nya företag
- Tar tillvara kunskaper och erfarenheter från tidigare projekt
- Insatsen fortsätter och generera mervärden även efter att insatsens finansiering avslutas.
- Har flera deltagande organisationer (finansiärer).
- Organisatorisk kapacitet, erfarenhet hos projektägaren och förankring hos samarbetspartners.
- Stimulerar inrikesfödda kvinnor och utrikesfödda kvinnor och män att starta och/eller överta företag.
- Främjar samverkan och förbättrar företagsklimatet.

2.1.1.5 Aktivitetsindikatorer

Gemensamma och programspecifika aktivitetsindikatorer.

ID	Indikator	Måttenhet	Fond	Region-kategori	Målvärde (2023)			Uppgiftskälla	Rapporterings-frekvens
					M	W	T		
	Företag och organisationer som får stöd	Företag Organisationer	ERUF	Mer utvecklade regioner			800	Förvaltande myndighets databas	Löpande

2.1.2 Prioriterat område 2. Främja lokal utveckling genom att stärka individers ställning på arbetsmarknaden och bidra till att öka övergångarna till arbete för personer som står långt från arbetsmarknaden

2.1.2.1 Investeringsprioritering: Lokalt ledda strategier för lokal utveckling

2.1.2.2 Specifikt mål för investeringsprioriteringen och förväntade resultat

Insatserna i detta prioriterade område finansieras av socialfonden och ska leda till hållbar utveckling i lokalt ledda utvecklingsområden genom utveckling av individens kompetens och tillgänglighet till arbetsmarknaden.

Lokalt ledd utveckling inom socialfonden omfattar i första hand insatser inom kompetensförsörjning och ökad tillgång till arbete, vilka främst knyter an till det tematiska målet 9 "Främja social delaktighet och bekämpa fattigdom och diskriminering". Insatser ska bidra till att stärka det lokala utvecklingsområdet och komplettera ordinarie samt regionalt prioriterade kompetens- och arbetsmarknadsinsatser. Insatser kan ha en koppling till eller förstärka insatser som finansieras av andra fonder inom den lokala utvecklingsstrategin. De kan också genomföras som separata insatser för att främja anställningsbarhet och tillgång till den lokala arbetsmarknaden. Insatser inom detta program förväntas bli mindre per projekt än den genomsnittliga projektstorleken i de regionala regionalfondsprogrammen. Detta öppnar för nya målgrupper som lokala föreningar och företag som inte fick eller inte har förmått att driva stora projekt. På så sätt kompletterar dessa insatser i detta program de insatser som ligger utanför den lokalt ledda utvecklingsstrategin.

Insatserna kan bidra till hållbar sysselsättning och tillväxt genom kompetensutveckling som utgår från verksamhetens krav och den lokala arbetsmarknadens behov. Satsningarna ska bidra till att deltagande personers ställning på arbetsmarknaden stärks och tillgodose den lokala arbetsmarknadens behov av arbetskraft och kompetens. Även företagarens kompetens kan behöva stärkas för att säkerställa rätt bedömning av arbetskraft, i synnerhet av unga, kvinnor och män med utländsk bakgrund. Insatser kan också syfta till att utveckla och använda metoder och former för samverkan som stärker kopplingen mellan utbildning och arbetsliv. Enskilda individers ställning på arbetsmarknaden, jämställdhet samt kompetensbehov ur ett lokalt perspektiv bör beaktas vid prioritering av insatser.

Insatserna kan också bidra till utveckling och användning av metoder som syftar till att personer som står långt från arbetsmarknaden utvecklas och kommer i arbete eller närmare arbetsmarknaden. Grupper av personer som generellt har lägre möjlighet till anställning i det lokala området kan få ta del av insatser som syftar till utveckling av metoder för att öka möjligheten till anställning. Detta är givetvis beroende på vilka branscher som är relevanta i utvecklingsområdet och vilken kompetens som är utgångspunkten för insatserna. Målgrupp för insatserna kan då exempelvis vara kvinnor, ungdomar eller nyanlända. Att öka tillgänglighet till arbetsmarknaden och till kompetensutveckling för personer med funktionsnedsättning kan vara ett annat viktigt mål i en lokal utvecklingsstrategi.

De som står långt från arbetsmarknaden i det lokala området, jämställdhet samt utveckling av nya metoder ur ett lokalt perspektiv ska beaktas vid prioritering av insatser.

Specifikt mål: Antal deltagare i insatser

Det slutliga målet är att få så många människor som står olika långt ifrån arbetsmarknaden att delta i aktiviteter för att utvecklas och därigenom kommer närmare arbetsmarknaden. Antal deltagare i aktiviteter är därför en central indikator att mäta.

Tabell 5: Programspecifika resultatindikatorer per specifikt mål.

ID	Indikator	Måttenhet	Regionkategori	Utgångsvärde	Basår	Målvärde (2023)	Uppgiftskälla	Rapporteringsfrekvens
	Antal deltagare	Antal	Mer utvecklade regioner	0	2014	3 000	Förvaltande myndighets databas	En gång per år.

2.1.2.3 Aktiviteter som kan få stöd inom investeringsprioriteringen

Stöden prioriteras av den lokala aktionsgruppen (LAG) i enlighet med den lokala utvecklingsstrategin som ska återspegla utvecklingsbehovet i leaderområdet. Det är de lokala behoven och engagemanget som styr vilken typ av projekt och vilka projektidéer som lämnas in för bedömning. Dessutom har LAG möjlighet att konkretisera vissa av punkterna nedan när det gäller exempelvis målgrupper, prioriterade geografiska områden inom den lokala utvecklingsstrategin eller horisontella kriterier.

Stöd från denna investeringsprioritering omfattar enligt artikel 35, 1303/2013:

- Förberedande stöd (strategiskrivning)
- Genomförande av insatser inom den lokalt ledda utvecklingsstrategin
- Förberedelser och genomförande av samsamarbetsverksamhet med projekt i andra leaderområden
- Löpande administrativa kostnader och ledningsfunktioner (drift)

Exempel på aktiviteter som kan stödjas inom genomförandeinsatser:

- Analyser av den lokala arbetsmarknadens behov av kompetens.
- bildande och vidareutveckling av lokala nätverk och kluster som bidrar till exempelvis rekrytering av långtidsarbetslösa.
- utvecklande av nya system för rekrytering, kompetensförsörjning och matchmaking.
- verkar för jämställdhetsintegration i befintliga företagsnätverk, i det civila samhället och i offentliga organisationer.
- främjar kompetensutveckling genom skapande av praktikplatser.
- ökar företagarens kompetens så att den ska kunna anställa fler unga, kvinnor och människor med utländsk bakgrund.
- öka delaktighet och inflytande av unga, kvinnor och människor med utländsk bakgrund som i sin tur leder till utveckling och en bättre ställning på arbetsmarknaden.
- ökar integration och jämställdhet i föreningsliv, utvecklingsgrupper och andra aktörer i civilsamhället, i synnerhet om det ökar individens chanser på arbetsmarknaden.
- ökar acceptans och kunskap om integration och jämställdhet i samhället som leder till acceptans på arbetsmarknaden.

Huvudsakliga målgrupper

Målgrupper för insatserna befinner sig inom det lokala utvecklingsområdet, är långtidsarbetslösa och personer som står långt från arbetsmarknaden, anställda i mikroföretag och i ideella och allmännyttiga associationsformer samt företagare och aktörer inom den ideella och allmännyttiga sektorn. Andra arbetsgivare i området kan utgöra målgrupp när insatserna främst syftar till att få långtidsarbetslösa i arbete och anställa personer som står långt från arbetsmarknaden.

Geografiska områden

Leaderområden väljs ut av en urvalskommitté och på grund av en lokal utvecklingsstrategi (LDS).¹¹ Leaderområden kan bildas i hela programområdet (Sverige). Stöd från detta program är bara möjligt om det har en direkt nytta för området och en positiv effekt på måluppfyllelse av strategins mål.

Det är möjligt att inom ett leaderområde och inom en lokal utvecklingsstrategi att fokusera insatser från detta program så att insatserna koncentreras på områden som har ett ökat behov.

Stödmottagare

Exempel på stödmottagare är företag, kommuner, föreningar och branschövergripande organisationer, samt offentliga aktörer som är verksamma lokalt i det aktuella området.

Horisontella kriterier

Horisontella kriterier ska beaktas vid urval av projekt. Horisontella kriterier beskrivs närmare i kapitel 11.

2.1.2.4 Vägledande principer¹² för urval av insatser

Insatser, det vill säga projekt- och företagsstöd, prioriteras och väljs ut av LAG. LAG etablerar själva en urvalsprocess och urvalskriterier som gäller i respektive utvecklingsstrategi och som ska utformas efter lokala förutsättning och enligt de krav som formuleras i den gemensamma förordningen.¹³ Utöver de krav som finns i denna förordning kommer det att finnas lokala kriterier och principer för urval av insatser. Följande är exempel på sådana specifika principer. Alla principer behöver inte uppfyllas i varje projektansökan, men en koppling till strategins mål måste säkerställas.

---

¹¹ 1303/2013

¹² Observera att detta inte är urvalskriterier

¹³ 1303/2013

- Insatsen är innovativ och utvecklar nya metoder.
- Projektet adresserar de horisontella kriterierna när det gäller icke-diskriminering, jämställdhetsintegrering, tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning och hållbar utveckling utifrån dess möjligheter att öka individens chanser på arbetsmarknaden. Utgångspunkten är att projekten behöver förhålla sig till de värden som jämställdhet och mångfald kan bidra med för att nå de mål som är satta i den lokala utvecklingsstrategin.
- Har en förankring hos näringslivet.
- Har en tydlig effekt på individens förutsättningar och ställning på arbetsmarknaden.
- Främjar entreprenörskap.
- Tar tillvara kunskaper och erfarenheter från tidigare projekt
- Insatsen fortsätter och genererar mervärden även efter att insatsens finansiering avslutas.
- Har flera deltagande organisationer (finansiärer).
- Organisatorisk kapacitet, erfarenhet hos projektägaren och förankring hos samarbetspartners.

2.1.2.5 Aktivitetsindikatorer

Gemensamma och programspecifika aktivitetsindikatorer.

ID	Indikator	Måttenhet	Fond	Region-kategori	Målvärde (2023)			Uppgiftskälla	Rapporterings-frekvens
					M	W	T		
	Antal företag och organisationer som får stöd	Företag Organisationer	ESF	Mer utvecklade regioner			400	Förvaltande myndighets databas	Löpande

2.1.3 Resultatram

Resultatramverket för de prioriterade områdena.

Prioriterat område	Fond	Regionkategori	Indikator	Måttenhet	Delmål för 2018	Slutligt mål (2023)		
						M	K	T
1	ERUF	Mer utvecklade regioner	Antal nya sysselsättnings-tillfällen (i årsarbetskrafter)	Antal	25			150
1	ERUF	Mer utvecklade regioner	Utgifter	Procent	10			100
2	ESF	Mer utvecklade regioner	Deltagare i projekt	Antal	600			3000
2	ESF	Mer utvecklade regioner	Utgifter	Procent	10			100

Förvaltande myndighet har bedömt att det är mest lämpligt att använda sig av aktivitetsindikatorer för resultatramverket och komplettera dessa med en finansiell indikator per prioriterat område. Bedömningen motiveras av att aktivitetsindikatorer kan härledas till programmets genomförande till fullo och att de är möjliga att mäta kontinuerligt under programmets genomförande. Resultatindikatorer och viktiga genomförandesteg (key implementation step) kommer inte att användas.

De metoder och kriterier som ha använts för att välja ut relevanta aktivitetsindikatorer följer de riktlinjer som kommissionen angivit. Beräkningarna av ett rimligt värde för delmålet för 2018 för varje utvald aktivitetsindikator har grundats på erfarenheter från föregående programperioder. Förvaltande myndighet gör bedömningen att de valda aktivitetsindikatorerna uppfyller kravet om att omfatta mer än 50% av den finansiella allokeringen för det prioriterade området.

En startsträcka kommer att finnas för LAG att skriva strategin, får strategin godkänd och kommer igång med mobilisering tills insatser kan starta och slutredovisas. Detta påverka målvärden för 2018. Målet är att bevilja de lokala utvecklingsstrategierna fram till halvårskiftet 2015. Först efter det kommer konkreta insatser beviljas och dra igång.

Det har endast valts ut en aktivitetsindikator per prioriterat område till resultatramverket. Motivet till detta är att de lokala utvecklingsstrategierna själva definierar ytterligare mål och indikatorer som är olika för varje strategi och baseras på lokala förutsättningar och behov i området. Den valda aktivitetsindikatorn är en gemensam nämnare för att sammanfatta de möjliga insatserna som genomförs lokalt. Få indikatorer i resultatramverket gör det också lättare att följa upp och överblicka genomförandet och ökar möjligheterna till korrigerande åtgärder om tendenserna pekar mot att resultatramverket inte kommer att uppfyllas.

2.1.4 Insatskategorier

Dimension 1: Prioriterat område		
Fond:	Europeiska regionala utvecklingsfonden	
Regionkategori:	Mer utvecklade regioner	
Prioriterat område	Kod	Belopp
1	097	8 160 000

Dimension 1: Prioriterat område		
Fond:	Europeiska socialfonden	
Regionkategori:	Mer utvecklade regioner	
Prioriterat område	Kod	Belopp
2	114	8 016 000

Dimension 2: Finansieringsform		
Fond:	Europeiska regionala utvecklingsfonden	
Regionkategori:	Mer utvecklade regioner	
Prioriterat område	Kod	Belopp
1	1	8 160 000

Dimension 2: Finansieringsform		
Fond:	Europeiska socialfonden	
Regionkategori:	Mer utvecklade regioner	
Prioriterat område	Kod	Belopp
2	1	8 016 000

Dimension 3: Typ av område		
Fond:	Europeiska regionala utvecklingsfonden	
Regionkategori:	Mer utvecklade regioner	
Prioriterat område	Kod	Belopp
1	001	816 000
	002	3 264 000
	003	4 080 000

Dimension 3: Typ av område		
Fond:	Europeiska socialfonden	
Regionkategori:	Mer utvecklade regioner	
Prioriterat område	Kod	Belopp
2	001	801 600
	002	3 206 400
	003	4 008 000

2.2 Tekniskt stöd (TA)

2.2.1 Specifika mål och förväntade resultat

Programmet ska genomföras ändamålsenligt, rättssäkert och effektivt samt bidra till lokal utveckling genom de prioriteringar som görs i de lokala utvecklingsstrategierna.

2.2.2 Beskrivning av stödbara aktiviteter och deras förväntade bidrag till de specifika målen

Tekniskt stöd kan lämnas för att programmet skall kunna genomföras på ett effektivt och säkert sätt och för att informera om och stimulera ett brett deltagande i programmet. Tekniskt stöd kan finansiera en rad aktiviteter, däribland förberedelser, förvaltning, övervakning, utvärdering, information och kontroller.

För förvaltande och attesterande myndighet kan följande kostnader medfinansieras av tekniskt stöd; förberedelser, genomförande, förvaltning, kontroller, informationsinsatser, seminarier, datasystem och utvärderingar.

Kostnader för att förbereda och genomföra övervakningskommitténs möten kan finansieras av tekniskt stöd.

2.2.3 Aktivitetsindikatorer som förväntas bidra till resultatet, per prioriterat område

Aktivitetsindikatorer per prioriterat område

ID	Indikator	Måttenhet	Målvärde (2023) ²⁶			Uppgiftskälla
			M	K	T	
	Utbetalade medel av programmets totala budget	Procent			100%	Förvaltande myndighets datasystem
	Externa utvärderingar har genomförts under programperiod	Antal			1 st	Förvaltande myndighet

2.2.4 Insatskategori

Insatskategorier för innehållet i det prioriterade området, enligt en nomenklatur som antagits av kommissionen, och en preliminär fördelning av unionens medel.

Dimension 1: Prioriterat område		
Fond:	Europeiska regionala utvecklingsfonden	
Regionkategori:	Mer utvecklade regioner	
Prioriterat område	Kod	Belopp
TA	121 (preparation, implementation, monitoring, inspection)	Totalt TA från ERUF är 340 000 €
TA	122 (evaluation and studies)	
TA	123 (information and communication)	

Dimension 1: Prioriterat område		
Fond:	Europeiska socialfonden	
Regionkategori:	Mer utvecklade regioner	
Prioriterat område	Kod	Belopp
TA	121 (preparation, implementation, monitoring, inspection)	Totalt TA från ESF är 334 000 €
TA	122 (evaluation and studies)	
TA	123 (information and communication)	

Dimension 2: Finansieringsform		
Fond:	Europeiska regionala utvecklingsfonden	
Regionkategori:	Mer utvecklade regioner	
Prioriterat område	Kod	Belopp
TA	01	340 000

Dimension 2: Finansieringsform		
Fond:	Europeiska socialfonden	
Regionkategori:	Mer utvecklade regioner	
Prioriterat område	Kod	Belopp
TA	01	334 000

Dimension 3: Typ av område		
Fond:	Europeiska regionala utvecklingsfonden	
Regionkategori:	Mer utvecklade regioner	
Prioriterat område	Kod	Belopp
Tekniskt stöd	01	34 000
	02	136 000
	03	170 000

Dimension 3: Typ av område		
Fond:	Europeiska socialfonden	
Regionkategori:	Mer utvecklade regioner	
Prioriterat område	Kod	Belopp
Tekniskt stöd	01	33 400
	02	133 600
	03	167 000

3 Finansieringsplan

3.1 Medel per fond och belopp för resultatreserven

Denna tabell har samma årliga fördelning som framgår av bilaga IV i förordning 1303/2013.

Fond	Region-kategori	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		Totalt	
		Ordinarie stöd	Resultat-reserv	Ordinarie stöd	Resultat-reserv	Ordinarie stöd	Resultat-reserv	Ordinarie stöd	Resultat-reserv	Ordinarie stöd	Resultat-reserv	Ordinarie stöd	Resultat-reserv	Ordinarie stöd	Resultat-reserv	Ordinarie stöd	Resultat-reserv
ERUF	I mer utvecklade regioner	1 053 968	67 275	1 071 094	68 368	1 086 230	69 334	1 098 020	70 086	1 109 640	70 828	1 120 868	71 545	1 130 580	72 165	7 670 400	489 600
ESF	I mer utvecklade regioner	1 035 368	66 087	1 052 192	67 161	1 067 061	68 110	1 078 644	68 850	1 090 059	69 578	1 101 088	70 282	1 110 629	70 891	7 535 040	480 960

3.2 Finansiering för det operativa programmets hela programperiod uppdelat per prioriterat område

Tabell 6: Finansieringsplan för det operativa programmet.

Prioriterat område	Fond	Region-kategori	Grund för beräkning av unionens stöd	Unionens stöd (a)	Nationell med-finansiering (b)=(c)+(d)	Preliminär uppdelning av nationell medfinansiering		Total finansiering (e)=(a)+(b)	Med-finansierings-grad (f)=(a)/(e)	Huvudallokering (total finansiering minus resultatreserv)		Resultatreserv		Resultatreserv som andel av totalt EU-stöd (l)=(j)/(a)*100
						Nationell offentlig medfinansiering (c)	Nationell privat medfinansiering (d)			EU-stöd (h)=(a)-(j)	Nationell med-finansiering (i)=(b)-(k)	EU-stöd (j)	Nationell med-finansiering (k)=(b)*((j)/(a))	
1. Främja lokal utveckling genom ökat entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja	ERUF	Mer utvecklade regioner	Totalt stödberättigande kostnader	8 160 000	8 160 000	8 160 000	0	16 320 000	50%	7 670 400	7 670 400	489 600	489 600	6%

skapandet av nya företag.														
2. Främja lokal utveckling genom att stärka individers ställning på arbetsmarknaden och öka övergångarna till arbete för personer som står långt från arbetsmarknaden	ESF	Mer utvecklade regioner	Totalt stödberättigande kostnader	8 016 000	8 016 000	8 016 000	0	16 032 000	50%	7 535 040	7 535 040	480 960	480 960	6%
6. Tekniskt stöd	ERUF	Mer utvecklade regioner	Totalt stödberättigande kostnader	340 000	340 000	340 000	0	680 000	50%	340 000	340 000	0	0	0%
Tekniskt stöd	ESF	Mer utvecklade regioner	Totalt stödberättigande kostnader	334 000	334 000	334 000	0	668 000	50%	334 000	334 000	0	0	
Summa Tekniskt stöd				674 000	674 000	674 000	0	1 348 000	50%	674 000	674 000	0	0	
Summa	ERUF	Mer utvecklade regioner	Totalt stödberättigande kostnader	8 504 984	8 504 984	8 504 984	0	17 009 968	50%	8 010 400	8 010 400	489 600	489 600	6%
Summa	ESF	Mer utvecklade regioner	Totalt stödberättigande kostnader	8 350 000	8 350 000	8 350 000	0	16 700 000	50%	7 869 040	7 869 040	480 960	480 960	
Summa	ERUF + ESF	Mer utvecklade regioner	Totalt stödberättigande kostnader	16 854 984	16 854 984	16 854 984	0	33 700 000	50%	15 879 440	15 879 440	970 560	970 560	

Tabell 7: Uppdelning av finansieringsplanen per prioriterat område, fond, regionkategori och tematiskt mål.

Prioriterat område	Fond	Regionkategori	Tematiskt mål	Unionens stöd	Nationell medfinansiering	Total finansiering
1 Främja lokal utveckling genom ökat entreprenörskap, särskilt genom att underlätta det ekonomiska utnyttjandet av nya idéer och främja skapandet av nya företag.	ERUF	Mer utvecklade regioner	Främja social inkludering och bekämpa fattigdom	8 160 000	8 160 000	16 320 000
2. Främja lokal utveckling genom att stärka individers ställning på arbetsmarknaden och öka övergångarna till arbete för personer som står långt från arbetsmarknaden	ESF	Mer utvecklade regioner	Främja social inkludering och bekämpa fattigdom	8 016 000	8 016 000	16 032 000
Tekniskt stöd	ERUF	Mer utvecklade regioner	Tekniskt stöd	340 000	340 000	680 000
Tekniskt stöd	ESF	Mer utvecklade regioner	Tekniskt stöd	334 000	334 000	668 000
Summa				16 854 984	16 854 984	33 709 968

Tabell 8: Preliminärt stöbelopp som ska användas för mål om klimatförändringar.

Inte tillämbart i detta program då stöd för att möta klimatförändringar ingår i de ordinarie programmen för ERUF och ESF.

4 Det integrerade tillvägagångssättet vid territoriell utveckling

4.1 Lokalt ledd utveckling

Hela detta program innehåller enbart insatser inom lokalt ledd utveckling.

4.2 Hållbar stadsutveckling

Hållbar stadsutveckling är inte aktuellt i detta program. Satsningar och aktörer inom hållbar stadsutveckling i de regionala regionalfondsprogrammen kan dock i vissa lokala utvecklingsområden vara viktiga samarbetsparter och kan hitta gemensamma kontaktytor. Ömsesidig lärande av varandras erfarenheter ses som mervärde för programgenomförandet. Se även kapitel 8.

4.3 Integrerad territoriell investering

Inte aktuellt i detta program.

4.4 Bestämmelser för interregionala och transnationella åtgärder inom de operativa programmen, där stödmottagarna finns i mer än en medlemsstat

Interregionalt (inom Sverige) och transnationellt samarbete kommer att tillämpas inom programmet, inom Regionalfonden och Socialfonden. Sådant samarbete blir även möjligt med leaderområden i Jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och i Havs- och Fiskerifonden.

Den lokala utvecklingsgruppen (LAG) kan välja att integrera samarbetsåtgärden i den lokala utvecklingsstrategin i en eller flera av de fonder som omfattas av strategin.

Även om lokalt ledd utveckling delvis utgår från en territoriell avgränsning sträcker sig många utmaningar över nationsgränserna. Samarbete över gränser bedöms vara ett effektivt sätt att möta gränsöverskridande problem och för att öka utvecklingspotentialen i olika områden. Även i Europa 2020-strategin lyfts samarbete fram för smart, hållbar och inkluderande tillväxt. Samarbete kan användas som verktyg för innovation och överföring av nya idéer och kan förstärka genomförandet och resultatet av den lokala utvecklingsstrategin.

Interregionalt samarbete kan också ge mervärden, till exempel i form av kunskapsöverföring. Mer lokala projekt har ibland nytta av att genomföras i samarbete mellan angränsande leaderområden. Även perspektivet ”stad och land” bör beaktas då samarbete mellan stad och landsbygd kan skapa mervärden för områden med olika slags förutsättningar.

Insatser ska genomföras inom ramen för ESI-fondernas regelverk och Kommissionens riktlinjer för samarbete.

4.5 De enligt programmet planerade insatsernas bidrag till makroregionala strategier och havsområdesstrategier, enligt de behov för programområdet som fastställts av medlemsstaten

Inte aktuellt i detta program.

- 5 Särskilda behov i geografiska områden med störst fattigdom eller hos målgrupper som är särskilt utsatta för diskriminering eller utestängning

Inte aktuellt i detta program.

6 Särskilda behov i områden med allvarliga och permanenta, naturbetingade eller demografiska nackdelar

Hela programområdet omfattas av utmaningar med hänvisning till artikel 174 i fördraget. Beskrivning av hur demografiska utmaningar samt gleshet möts i programområdet beskrivs i kapitel 1.

7 Myndigheter och organ med ansvar för förvaltning, kontroll och revision samt relevanta parter roll

7.1 Relevanta myndigheter och organ

Tabell 9: Namn och kontaktuppgifter till berörda myndigheter.

<i>Myndighet/organ</i>	<i>Namn på myndighet</i>	<i>Chef för myndighet</i>
Förvaltande myndighet	Jordbruksverket	Generaldirektören
Attesterande myndighet	Jordbruksverket	Generaldirektören
Revisionsmyndighet	Ekonomistyrningsverket	Chef för avdelningen för EU-revision
Organ till vilket kommissionen kommer göra utbetalningar	Riksgäldskontoret	Riksgäldsdirektören

7.2 De relevanta parternas engagemang

7.2.1 Åtgärder som vidtagits för att engagera parterna i utarbetandet av det operativa programmet och parternas roll i genomförandet, övervakningen och utvärderingen av programmet

Regeringen har 2014-02-27 beslutat att ge Jordbruksverket i uppdrag att skriva ett nationellt program för lokalt ledd utveckling inom regionalfonden och socialfonden. I utarbetandet har Tillväxtverket och ESF-rådet varit involverade som är förvaltningsmyndigheter för de regionala programmen och handlingsplanerna inom regional- och socialfonden.

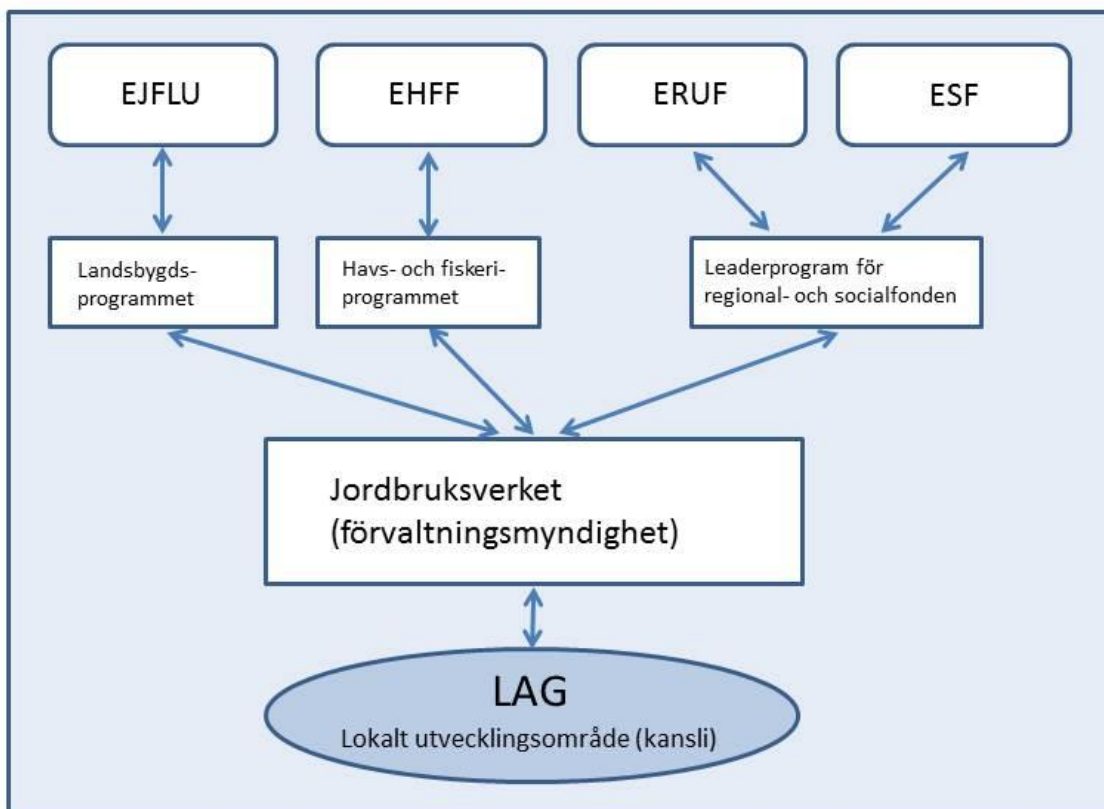
Efter att ett förslag lämnades har Landsbyggsdepartementet ansvarat för inspel och samordning med andra inblandade myndigheter, regionala och nationella organisationer, samt berörda intresseorganisationer har involverats via en hearing.

Förvaltande och attesterande myndighet

Förvaltande myndighet kommer även att fullgöra den attesterande myndighetens uppgifter enligt artikel 123.3 i europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1303/2013 av den 17 december 2013.

Jordbruksverket är förvaltande och attesterande myndighet. Eftersom Jordbruksverket är förvaltningsmyndighet för sammanlagt tre program som inkluderar lokalt ledd utveckling

kan genomförandet samordnas och generera synergieffekter även på förvaltningsnivå. Bilden nedan beskriver organisationsschemat.

Revisionsmyndighet

Ekonomistyrningsverket är revisionsmyndighet.

Olika intressenters involvering i programgenomförandet

För att genomföra Europa 2020-strategin och uppnå dess centrala mål smart, hållbar och inkluderande tillväxt för alla krävs aktiv medverkan av nationella, regionala och lokala aktörer.

Intressenter ska delta i övervakningskommittén för programmet och koordineras med övervakningskommittéerna för landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet. Även det svenska landsbygdsnätverket kommer ha en involverande roll i genomförandet av lokalt ledd utveckling inom landsbygdsprogrammet och havs- och fiskeriprogrammet och därmed även involvera målgrupper och aktörer inom detta program.

Övervakningskommitté

En gemensam övervakningskommitté för lokalt ledd utveckling

Övervakningskommittén för detta program är en gemensam övervakningskommittén för lokalt ledd utveckling inom samtliga fonder. Det är en stor fördel att frågor som rör lokalt ledd utveckling kan diskuteras gemensamt oberoende av fond och program. Beslut som rör ändringar i detta program fattas av denna övervakningskommitté. De beslut som rör ändringar av lokalt ledd utveckling inom landsbygdsprogrammet eller havs- och fiskeriprogrammet kan initieras i denna för lokalt ledd utveckling gemensamma övervakningskommitté men ska fattas av de respektive programmens övervakningskommittéer.

Inom tre månader efter dagen för anmälan om att programmet är antaget kommer en övervakningskommitté att etableras. Kommitténs ordförande ska representera regeringskansliet. I kommittén ska ingå företrädare för berörda myndigheter, näringslivets och arbetsmarknadens organisationer samt andra organisationer som företräder det civila samhället, icke statliga organisationer, däribland miljöorganisationer, samt organ som arbetar för integration och jämställdhet. Sammansättningen av myndigheter och organisationer ska spegla programmets innehåll. Övervakningskommittén för landsbygdsprogrammet och för Havs- och fiskeriprogrammet ska ha medlemmar med anknytning till lokalt ledd utveckling representerade i övervakningskommittén för lokalt ledd utveckling för att garantera informationsutbyte mellan de övervakningskommitteer som hanterar lokalt ledd utveckling.

På eget initiativ får företrädare för kommissionen delta i kommitténs arbete i en rådgivande funktion.

Övervakningskommittén ska bistås av ett permanent sekretariat vid förvaltningsmyndigheten. Sekretariatet ansvarar bl.a. för att förbereda dagordning och dokumentation inför övervakningskommitténs sammanträden.

Övervakningskommittén ska utöva det ansvar som framgår av förordning 1303/2013, artiklarna 47-49 och 110.

8 Samordning mellan fonderna EJFLU, EHFF och andra finansieringsinstrument på unionsnivå och nationell nivå samt EIB

Detta program kommer att verka i ett sammanhang där andra lokala, regionala, nationella och europeiska initiativ, planer och program får betydelse för programmets genomförande. En uttalad ambition är att arbetet ska arbeta mot målen i Europa 2020-strategin och kopplas till andra nationella och EU-finansierade program och verksamheter.

Mekanismen för hur man generellt ska säkerställa samstämmigheten mellan insatser i detta program och andra fonder och program beskrivs nedan.

Samordning mellan ESI-fonderna inom de lokala utvecklingsstrategierna

Kopplingen mellan regional- och socialfonden och Landsbygdsfonden samt Havs- och fiskerifonden kommer att beskrivas i varje lokal utvecklingsstrategi. Genom att kunna integrera fyra fonder i samma utvecklingsstrategi ökar möjligheten att skapa synergieffekter och få en integrerad utveckling i varje leaderområde.

Regionalfonden kompletterar Landsbygdsprogrammet med starkare fokus på företagsutveckling, entreprenörskap och utveckling av nya idéer inom flera gemensamma områden som exempelvis miljönyttor, livsmedelsförädling, turism, energieffektivisering och klimatomställning.

Socialfonden och Landsbygdsprogrammet kan skapa synergier genom att Landsbygdsprogrammets fokus på att skapa attraktiva bygder med förbättrade levnadsvillkor kan kopplas till projekt inom socialfonden.

Leadermetoden innebär att människor får inflytande genom att engagera sig i den lokala utvecklingen. Detta motiverar människor att ta del i samhällsutvecklingen och påverka sin bygd. Engagemang och motivation är många gånger det som kan minska utanförskap och leda till arbete. Lokala arbetsmarknadsprojekt inom Socialfonden kan samverka med landsbygds- och fiskeprojekt kring gröna jobb, förädling, turism eller integrationsprojekt för att skapa en hållbar utveckling som inkluderar alla.

Insatser som främjar de små företagens tillgång till efterfrågad kompetens av betydelse för såväl konkurrenskraft som för ett hållbart arbetsliv är exempel på hur fonderna kompletterar varandra. Hållbar utveckling i ett projekt kan bidra till uppfyllande av tematiskt mål 4, att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer och på så sätt kombinera Socialfondens insatser för ökad sysselsättning och tillväxt med ett miljöperspektiv, med särskilt fokus på förebyggande av och anpassning till klimatförändringarna. Denna möjlighet innebär att stöd kan ges till insatser för kompetensutveckling och kompetensförsörjning som underlättar övergången till en koldioxidsnål ekonomi och framväxten av nya gröna jobb.

Målet är att utvecklingsstrategier med flera fonder ska kunna samordnas utan att dra upp strikta avgränsningslinjer mellan fondernas användningsområden¹⁴. Detta för att många utvecklingsprojekt genom leadermetoden ska kunna arbeta samordnat mot målen inom flera fonder, vilket är en målsättning för att skapa en hållbar utveckling. Strikta avgränsningar mellan fonderna skulle kunna leda till att det blir svårt att finansiera viktiga utvecklingsprojekt med ett multifondperspektiv.

Men det är viktigt att ett projekt bara finansieras av den fond där tyngdpunkten av målen ligger och att de regelverk som finns respekteras. Risk för dubbelfinansiering måste minimeras och det viktigt att följa de regler som finns kring stödbara insatser och stödberättigande utgifter i varje fond.

Varje utvecklingsstrategi ska definiera en så kallad ”lead fund”, som finansierar driftskostnaderna.

Koppling till regionala handlingsplaner och RUP och RUS

De kommande årens utvecklingsarbete kommer att bedrivas bland annat i form av regionala utvecklingsstrategier och utvecklingsplaner med lokal och regional utgångspunkt. De regionala och lokala planerna måste samspela med varandra för att förstärka varandras insatser och ta tillvara på de olika nivåernas styrkor och utmaningar.

Varje lokal utvecklingsstrategi ska beskriva hur mål och insatser i strategin är kopplad och samspelar med övriga planer i region och län.

Fondsamordningsgrupp

Enligt regeringsbeslut har Tillväxtverket, Svenska ESF-rådet och Jordbruksverket uppdragits att gemensamt inrätta en fondsamordningsgrupp för ESI-fonderna. Fondsamordningsgruppen ska ha representation från de tre myndigheterna som ansvarar för regionalfondsprogrammen, socialfondsprogrammet samt landsbygds- och havs- och fiskeriprogrammen i Sverige. Uppdraget gäller löpande under programperioden 2014–2020.

Syftet med uppdraget är att ha ett fördjupat samarbete mellan de fondansvariga myndigheterna. Fondsamordningsgruppen ska arbeta med fondöverskridande frågor inom ramen för partnerskapsöverenskommelsen och de operativa programmen inom respektive fond. Arbetet ska bidra till att främja synergier och undvika överlappning mellan fonderna samt öka förutsättningarna för samordning med andra instrument inom relevanta områden på EU- och nationell nivå.

Fondsamordningsgruppen arbetar genom arbetsgrupper som ansvarar för en viss fråga. När det gäller att utnyttja synergier och undvika eventuella överlappningar är till exempel arbetsgruppen om gemensam tolkning av regelverk central. Målet med arbetsgruppen är att möjliggöra en harmoniserad rättstillämpning i syfte att öka förutsägbarheten för stödsökande och andra intressenter, samt förenkla handläggningen inom berörda myndigheter.

---

¹⁴ Guidance on Community-led Local Development in European Structural and Investment Fund. Version 2 May 2014. Avsnitt 8.3.2.

Ett fondövergripande samarbete bedrivs sedan tidigare programperioder av stödmyndigheterna på regional nivå. Beröringspunkterna mellan regional tillväxtpolitik och landsbygdsprogrammets mål är många, vilket gör att stödmyndigheterna strävar efter att uppnå ett samspel mellan olika sektorer, intressen och aktörer. Olika former av remissförfarande, samverkansmöten, samsynsgrupper eller beredningsgrupper har tidigare använts för att samordna programmen.

För den praktiska handläggningen av detta program finns centrala rutiner och instruktioner tillgängliga för alla stödhandläggare via ett IT-baserat handläggarstöd. På så sätt säkerställs att dubbelfinansiering inte sker. Kontakter tas i förekommande fall på handläggarnivå mellan handläggare av olika fonderna i samband med ärendeberedning. Grundprincipen är att en ansökan (exempelvis för ett projekt) bara kan få stöd från en fond för att förenkla redovisningen och säkerställa att inga kostnader dubbelfinansieras.

Kravet om att överlappningar av stödgivning mellan olika fonder och program ska undvikas, får emellertid inte innebära att synergier mellan olika program uteblir. Vid bedömning av insatser bör därför insatsens komplementära kvaliteter och möjlighet att bidra till synergieffekter beaktas, dvs. samspelet mellan åtgärder inom detta program och andra EU-program. Det skulle till exempel kunna vara en insats som senare ska följas upp med andra insatser inom landsbygdsprogrammet. Detta tillsammans ger stora synergieffekter och god måluppfyllelse för flera program. Vid bedömning av insatser bör därför alltid samstämmigheten med andra program uppmärksammas.

Uppföljning av synergier kommer att hanteras utifrån de riktlinjer för framstegsrapporterna som tas fram av Kommissionen.

Den nationella innovationsstrategin

Den nationella innovationsstrategins målsättningar och vision att stärka det svenska innovationsklimatet inom olika områden till 2020, knyter an till tematiskt mål 1 Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation, och har betydelse för den regionala och lokala utvecklingskraften.

Innovationer startar ofta i lokala miljöer och i lokala sammanhang. Lokala småföretag eller enskilda innovatörer behöver nätverk och stöd för att idén ska kunna tas omhand och utvecklas till en kommersiell produkt. Här kan LAG stödja de lokala entreprenörerna och länka ihop med regionala innovationsmiljöer.

Lokala idéer inom regionalfonden kan kopplas ihop med de möjligheter som finns att inom landsbygdsprogrammet stötta innovativa satsningar inom ramen för det Europeiska innovationspartnerskapet för jordbruk som i sin tur ger möjligheter till samarbeten på europeisk nivå.

De regionala regionalfondsprogrammen

Det grundläggande syftet med programmet är att tillföra ett mervärde till det regionala tillväxtarbetet. De lokala strategierna och regionalfondsprogrammen ska komplettera och förstärka kopplingen mellan lokal och regional nivå.

Programmet ska bidra till följande mervärden:

- Stödja samverkansprojekt mellan län och den lokala nivån utifrån de förutsättningarna som finns i olika delar av landet.
- Bidra till ökad koppling mellan olika nivåer och aktörer
- Främja insatser som bidrar till en ökad medverkan av näringslivet och civilsamhället i genomförandet av programmen

Hållbar stadsutveckling

Projekt inom hållbar stadsutveckling inom övriga regionalprogrammen kan samverka med lokalt ledd utveckling i syfte att förstärka mervärdet av satsade fondmedel.

Hållbar stadsutveckling handlar om att tillvarata de resurser och den utvecklingspotential som städerna har att erbjuda. Samspelet mellan stad och landsbygd kan vara viktigt i detta sammanhang. De står i ett beroendeförhållande till varandra och en dynamisk relation mellan dem är en förutsättning i både stad och landsbygd för att skapa en hållbar samhällsutveckling. De ska då ta tillvara på de styrkor som finns men också hjälpa till att lösa varandras utmaningar.

9 Förhandsvillkor

9.1 Förhandsvillkor

Jordbruksverket förutsätter att detta görs av landsbygdsdepartementet i likhet med vad som gäller för programmeringen av landsbygdsprogrammet 2014-2020.

Förhandsvillkor	Prioriterat område som berörs	Förhandsvillkoret uppfyllt? JA/NEJ /DELVIS	Kriterium	Kriterium uppfyllt? JA/NEJ	Referens	Förklaring

Generella förhandsvillkor

Tabell 10:

Förhandsvillkor	Område	Förhandsvillkor et uppfyllt? JA/NEJ/DELVI S	Kriterium	Referens	Förklaring

10 Minskning av den administrativa bördan för stödmottagarna

Det kräver god administrativ kompetens och kapacitet att ansöka om, genomföra, redovisa och avsluta ett projekt med finansiering från ett någon av ESI-fonderna. Hur betungande detta upplevs kan bero på vilka redovisningssystem stödmottagaren är van att redovisa i, tidigare erfarenheter av strukturfondsprojekt, projektets storlek och komplexitet etcetera.

Eftersom det kan vara upp till fyra fonder inom samma leaderområde blir det särskilt viktigt att harmonisera så mycket som möjligt av regelverk, blanketter och information med mera så att stödmottagaren inte ska uppleva en ökad komplexitet.

I rapporten ”Mer att förenkla! Administration i strukturfondsprojekt” (RiR 2012:22) konstaterar Riksrevisionen att myndigheterna inte fullt ut nyttjat de förenklingsåtgärder som kommissionen gett utrymme för. Stödmottagarna anser ofta att de administrativa kraven försvårar genomförandet av projekten genom att de tar fokus från genomförandet av själva projektet.

För att möta behovet av minskad administration för sökanden, LAG och Jordbruksverket ska bland annat följande förenklingsåtgärder tillämpas

- införande av alla tre typer av schabloner; klumpsumma, schablonersättning för indirekta kostnader och enhetskostnader
- tydliga urvalskriterier vid prioritering och beslut av projekt på LAG-nivå
- tillämpa beslutsomgångar på LAG-nivå
- IT-stöd med e-ansökan och en samlad elektronisk akt för varje ansökan.

Schabloner införs för vissa åtgärder och vissa kostnadstyper för att minska de administrativa kostnaderna för såväl sökande som LAG och Jordbruksverket samt för att minimera risken för fel. Samma användning av schabloner kommer att så långt det är möjligt att användas för alla fyra fonderna.

Tydliga urvalskriterier leder till bättre måluppfyllelse och ökad transparens. För den som söker stöd ska det vara tydligt vilka ansökningar som blir godkända samtidigt som risken minskar för olika bedömningar av ansökningar. Urvalskriterierna är det främsta verktygen för LAG att välja ut de ansökningar som bäst bidrar till att uppfylla målen i strategin.

Det är naturligt för varje LAG att tillämpa beslutsomgångar, eftersom LAG har beslutsmöten ett visst antal gånger per år. Detta gör det tydligt för stödmottagarna när de senast måste skicka in ansökan, inkomma med eventuella kompletteringar samt när de kan förvänta sig att LAG fattar beslut. När ansökan om stöd kommer in till Jordbruksverket kommer ansökningarna att hanteras löpande eftersom Jordbruksverkets uppgift inte är att prioritera ansökningar utan att kontrollera att ansökan uppfyller alla formella krav som ställs på en ansökan. Detta för att kunna ha så korta handläggningstider som möjligt.

Administrationen av landsbygdsprogrammet sker i ett elektroniskt flöde genom hela handläggningsprocessen. Utgångspunkten är en standardprocess för ansökan och handläggning/utbetalning för att likrikta och minimera suboptimeringar. Den som söker stöd kommer att kunna använda en e-tjänst vid sin ansökan. E-tjänsten guidar den stödsökande genom ansökan så att de bara behöver besvara de frågor som är relevanta för

den aktuella delåtgärden. E-tjänsten kommer också att underlätta för de sökande, bland annat genom hjälptexter som vägledning för vilka uppgifter som ska registreras. Detta bör leda till att ansökningarna är mer kompletta från början. Ett minskat behov av kompletteringar bör leda till kortare handläggningstider. Bilagor till ansökan ska sökanden kunna lämna elektroniskt eller i pappersformat för att sedan hanteras via en skanningsfunktion så att den elektroniska akten blir komplett. Det finns även möjlighet att ansöka via pappersformulär. I dessa fall används en skanningsfunktion som ser till att pappersdokument blir en elektronisk kopia som skickas till den elektroniska akten. Den som söker stöd kan följa sin ansökan via Mina sidor på förvaltningsmyndighetens webbplats.

För att hjälpa de som avser att söka stöd att förbereda sig inför att göra en ansökan kommer det att finnas instruktioner och information på webben. LAG fyller en viktig roll i att stödja och informera sökande hur de fyller i ansökan.

För handläggningen innebär handläggningsprocessen att man arbetar i en elektronisk akt i stället för i pappersakt. Detta skapar enhetlighet för stödsökandena. Att ha alla dokument elektroniskt kommer underlätta för både LAG och för Jordbruksverket att se den samlade informationen i varje ärende. Det underlättar också i kontakten med den som söker stöd. I de fall då det finns behov av utskick på papper kommer en utskicksfunktion att användas, vilket innebär att handläggaren själv inte behöver skriva ut ett brev och lägga i ett kuvert. Det elektroniska förfarandet kommer även innebära att dokument som ska skrivas under görs via e-legitimation.

Som en hjälp för handläggaren finns ett handläggarstöd. I handläggarstödet finns den information som handläggaren behöver för att göra korrekt handläggning. Här finns regelverk, rutiner, IT-manualer, frågor och svar etc. Det finns en länk mellan handläggningssystemet där man handlägger ärenden och handläggarstödet.

Indikativ tidsplan

Tabell 11:

Åtgärd	Beräknat slutdatum
Tydlig och lättillgänglig information till stödmottagare	
En ny och förbättrad elektronisk ansökan ”Min Ansökan”	
Förenklade arbetsprocesser	
Enklare redovisning för stödmottagarna	

11 Horisontella kriterier

Jämställdhet, likabehandling och ickediskriminering samt bättre miljö, de tre horisontella kriterierna, är drivkrafter för hållbar tillväxt genom att de sätter fokus på smarta, inkluderande och hållbara lösningar som kan öka innovationsförmågan, maximera utnyttjandet av kompetens, humankapital och entreprenörskap och minska resurs- och energiförbrukningen. Inom ramen för genomförandet av programmet ska de horisontella kriterierna användas som verktyg för att effektivisera arbetet för en hållbar tillväxt.

11.1 Hållbar utveckling

Hållbar utveckling betyder att den nuvarande generationens behov uppfylls utan att de kommande generationernas förmåga att tillgodose sina behov äventyras. Det är en övergripande målsättning för EU och som genomsyrar all unionens politik och verksamhet.

Ekonomisk, social och ekologisk långsiktigt hållbar utveckling hänger samman. Hållbar utveckling förutsätter en effektiv ekonomi, men också att resurserna brukas utan att förbrukas, en god social sammanhållning och att demokratiska grundvärden respekteras.

De tre dimensionerna av hållbar utveckling – den ekonomiska, den miljömässiga och den sociala dimensionen – ska utvecklas parallellt och ömsesidigt förstärka varandra. Social hållbar utveckling handlar om respekten för mänskliga rättigheter, inklusive rätten till arbete och jämställdhet.

Bättre miljö, jämställdhet, tillgänglighet samt likabehandling och icke-diskriminering, de horisontella principerna, är drivkrafter för hållbar tillväxt, sysselsättning och konkurrenskraft. De sätter fokus på smarta, inkluderande och hållbara lösningar som kan öka innovationsförmågan och minska resurs- och energiförbrukningen. Inom ramen för genomförandet av programmet ska de horisontella principerna användas som verktyg för att förbättra och effektivisera arbetet.

Framsteg för hållbar utveckling kräver ett brett engagemang av många olika aktörer: nationella och lokala beslutsfattare, företagare, forskare, innovatörer, ungdomar och civila samhällets organisationer.

Utvärderingar visar på behov av att operationalisera de horisontella principerna till konkreta aktiviteter och mål (kopplade till lokala utmaningar) i projekten inom programmet, så att de inte reduceras till att bli något som läggs till i efterhand.

Kunskap om hur de horisontella principerna ska integreras i framtagande, mål och genomförande av projekt är central. Principerna ska användas som hävstänger för att nå bättre resultat i projekten, dvs. öka möjligheten att lösa de lokala problem som projekten aviserar och bidra till hållbar tillväxt. Samtliga projekt inom ramen för detta program ska så långt som möjligt beakta samtliga horisontella principer. Förvaltande myndighet ska bistå i detta arbete.

11.2 Miljö och klimat

Klimatförändringarna är en av vår tids största utmaningar och kräver såväl lokala, regionala, nationella som globala lösningar för att minska ytterligare klimatpåverkan och för att anpassa samhället till ett förändrat klimat.

En del av detta handlar om att gå emot en grönare tillväxt, vilket enligt OECD:s definition innebär en tillväxt som sker inom ramen för vad ekosystemen tål och som säkerställer att naturtillgångar fortsätter att ge de varor och tjänster som vårt välbefinnande beror på. Detta ligger också i linje med FN:s definition av en grön ekonomi – en ekonomi som har förmågan att skapa resurser som ökar det mänskliga välbefinnandet och den sociala rättvisan samtidigt som miljörisiker och användandet av ändliga resurser reduceras.

Inom näringslivet krävs såväl strukturella förändringar som ökad resurseffektivitet, dvs. minskad användning av energi, råvaror och ekosystemresurser. Det är regeringens övertygelse att klimat-, miljö- och energiutmaningarna utgör en möjlighet för teknik-, varu- och tjänsteutveckling i alla branscher. Affärsmöjligheter skapas för svenska företag i och med den växande globala efterfrågan på hållbara och resurseffektiva varor och tjänster.

Målet för miljöpolitiken är att till nästa generation kunna lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. Regioner och kommuner har ett stort ansvar för att aktivt bidra till det s.k. miljömålssystemet och att miljö kvalitetsmålen uppfylls.

Omställningen till en grön ekonomi innebär utveckling av hållbara varor, tjänster och produktionssystem, och kan därigenom minska miljöpåverkan regionalt, nationellt och globalt. Omställningen kan även bidra till en miljödriven näringslivsutveckling i alla branscher och därmed ökat företagande, exportmöjligheter och sysselsättning i både stads- och landsbygdsregioner. Det är därför viktigt att främja utvecklingen av mikro- och småföretag som vill ställa om till ett hållbart företagande och även ser det som en konkurrensfördel.

11.3 Likabehandling och icke-diskriminering

Icke-diskriminering

Frihet från diskriminering är en mänsklig rättighet. I svensk lagstiftning finns skydd mot diskriminering som har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning och ålder.

Såväl aktuell forskning som rapporter från Diskrimineringsombudsmannen (DO) visar att diskriminering förekommer inom olika samhällsområden, inte minst i arbetslivet. Forskning visar att aspekter som till exempel ålder och etnisk tillhörighet påverkar individens möjligheter att kallas till anställningsintervju eller att få ett arbete. Diskriminering medför att kompetens inte tas tillvara. Samtidigt förlängs tiden i arbetslöshet för vissa kvinnor och män, medan andra tvingas ta arbeten under sin kvalifikationsnivå.

Den direkta, individuella, diskrimineringen är ett hinder för att uppnå målet om lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter för alla. Med det finns också regler, rutiner, normer, vedertagna förhållningssätt och beteenden i institutioner och andra samhällsstrukturer som utgör hinder gör olika grupper att uppnå lika rättigheter och möjligheter.

Icke-diskriminering innebär att se människors olikheter som en tillgång, ett verktyg som effektiviserar arbetet för en hållbar tillväxt. Målet för integrationspolitiken är lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund.

En inkluderande lokal och regional tillväxt innebär att invånare – oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, eller ålder – har samma förutsättningar att nå inflytande och få tillgång till tillväxtresurser, dvs. kan medverka och bidra på lika villkor i det lokala och regionala tillväxtarbetet.

För att öka konkurrenskraften tjänar bygder på att ta till vara hela befolkningens innovationsförmåga och entreprenörskap. Statistik visar att utrikes födda i högre utsträckning startar och driver företag, har högre omsättning i företagen och anställer fler än inrikes födda företagare gör. Utrikes födda kan också bidra till näringslivets internationalisering genom kontakter, språkkunskaper och kännedom om affärsmöjligheter i sina ursprungsländer.

Företag och organisationer som vill öka sin innovationsförmåga tjänar också på att rekrytera bredare och skapa en mindre homogen personalstyrka. Regionalt och lokalt arbete för rättvis rekrytering, inklusive att lyfta fram arbetsgivare som aktivt arbetar utifrån ett icke-diskrimineringsperspektiv som ambassadörer, är betydelsefullt. Att synliggöra och utveckla kompetens hos invånare med utländsk bakgrund och därigenom förbättra matchningen på arbetsmarknaden och sänka trösklarna in är också viktigt. Unga i utanförskap är en central målgrupp.

Ett aktivt lokalt och regionalt arbete för integration och icke-diskriminering kan dessutom bidra till hållbar tillväxt genom att öka inflyttningen av utrikes födda med efterfrågad kompetens.

Tillgänglighet

Regeringen har som mål att skapa ett samhälle utan hinder för delaktighet och jämlikhet i levnadsvillkor för personer med funktionsnedsättning. Insatserna ska bekämpa diskriminering och ge flickor och pojkar, kvinnor och män med funktionsnedsättning förutsättningar för självständighet och självbestämmande.

I det konkreta tillgänglighetsarbetet kommer fokus att behöva ligga på att identifiera och undanröja hinder som möjliggör för personer med olika funktionsnedsättningar att kunna bli delaktiga i arbetslivet. Därigenom kan Sverige stärka kompetensen inom arbetsmarknaden och få ett större arbetskraftsdeltagande. Insatser som förändrar och breddar arbetsmarknaden för att kunna rymma fler är också nyckeln till en hållbar samhällsutveckling som skapar inkludering, delaktighet och tillväxt.

Tillgänglighetsarbetet kan förändra och bredda arbetsmarknaden och på så sätt stärka övergången till arbetslivet för personer med svag förankring på grund av längre tids sjukdom eller funktionsnedsättning. Ett inkluderande arbetsliv handlar i grunden om hur enskilda arbetsplatser är utformade och hur arbetet bedrivs och är organiserat. Arbetslivet behöver utvecklas för att bättre kunna dra nytta av och ta till vara människors vilja och förmåga att arbeta. För detta behövs stödsystem och incitament, men också kunskap och metodutveckling.

11.4 Jämställdhet mellan kvinnor och män

Målet för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Det vill säga ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva medborgare, delta i beslutsfattande, utbildning och betalt arbete och ta samma ansvar för hemarbetet.

När kvinnor och män delar makt och inflytande i alla delar av samhällslivet får vi ett mer rättvist och demokratiskt samhälle.

Några huvudskäl till varför ökad jämställdhet kan leda till hållbar tillväxt är att:

Humankapitalet används effektivare om arbetsmarknaden är jämställd och mindre könssegregerad. Detta innebär bland annat att både kvinnors och mäns kunskap, kompetens och entreprenörskap utnyttjas optimalt, vi får fler företag och bättre matchning.

Ökad jämställdhet i regionens styrning och utveckling ökar det sociala kapitalet och delaktigheten vilket kan bidra till hållbar tillväxt genom att attrahera inflyttning och motverka utflyttning. Något som också är centralt för arbetsmarknadens kompetensförsörjning.

Jämställdhet förbättrar företags och organisationers innovationsförmåga, bland annat genom att arbetet blir effektivare om både kvinnor och män deltar i ledning, planering och genomförande.

Utvärderingar visar på behov av att operationalisera de horisontella kriterierna till konkreta aktiviteter och mål (kopplade till regionala utmaningar) i projekten inom programmet, så att de inte reduceras till att bli något som läggs till i efterhand.

Kunskap om hur de tre horisontella kriterierna ska integreras i framtagande, mål och genomförande av projekt är central. Kriterierna ska användas som hävstänger för att nå bättre resultat i projekten, dvs. öka möjligheten att lösa de regionala problem som projekten aviserar och bidra till hållbar tillväxt. Samtliga projekt inom ramen för programmet ska beakta samtliga horisontella kriterier. Förvaltande myndighet ska bistå i detta arbete.

Jämställdhet och jämställdhetsintegrering ska ingå och stöttas vid förberedelser och genomförandet av programmet, liksom i uppföljning, rapportering och utvärdering. I utvecklingsstrategin ska det tydligt framgå hur LAG avser att säkerställa så att pengar och resurser används på ett jämställt sätt. Den statistik som samlas in ska så långt det är möjligt vara uppdelat på kön. Utöver det ska all information jämställdhetsintegreras. Det kan handla om hur texter formuleras, bilder väljs ut och vilka kanaler som används.

12 Separata delar

12.1 Relevanta parter som deltar i utarbetandet av programmet

Landsbyggsdepartementet

Jordbruksverket

Tillväxtverket

ESF-rådet

Näringsdepartementet

Arbetsmarknadsdepartementet

Hearing genomförs av Landsbyggsdepartementet